

Haf o Hwyl

Adnodd Diwrnod Mabolgampau Ysgolion 2022

Rhifyn Gemau'r Gymanwlad Birmingham 2022

Cynnwys

1. Croeso a Chyflwyniad
2. Ynglŷn â'r Diwrnod Mabolgampau
3. Syniadau ar gyfer Gweithgareddau / Cystadlaethau - Rasys, Rhedeg, Neidio, Taflu, Rasys Cyfnewid
4. Cyngor i sicrhau bod eich Diwrnod Mabolgampau yn mynd yn rhwydd
5. Addasu Gweithgareddau, gwneud eich mabolgampau yn fwy cynhwysol
6. Gwybodaeth bellach ac Adnoddau
7. Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon – ymgorffori'r Gemau Olympaidd yn y cwricwlwm

Croeso a Chyflwyniad

Mae Gemau'r Gymanwlad Birmingham 2022 yn digwydd 28ain Gorffennaf – 8fed Awst 2022, ac mae'n argoeli i fod yn wythnos gyffrous o chwaraeon! Rydyn ni wedi datblygu'r adnodd hwn er mwyn cefnogi athrawon i gyflwyno gweithgareddau trawsgwricwlaidd sy'n dathlu Athletau ac i gynnu cyffro'r plant ynglŷn â chefnogi ein hathletwyr Cymreig sy'n cymryd rhan yn y gemau.

Dod o hyd i'ch clwb agosaf

Ynglŷn â'r Mabolgampau': 'Dod o hyd i'ch clwb agosaf'

Os hoffech chi fwy o wybodaeth ar leoliad eich clybiau athletau lleol ar gyfer disgyblion eich ysgol, ewch i...

www.welshathletics.org/cy/club

Ynglŷn â'r Mabolgampau

Mae nifer o wahanol ffyrdd o gynnal mabolgampau a gallwch eu defnyddio a'u haddasu yn unol â'r lle, yr offer, y bobl a'r amser sydd ar gael i chi. Gobeithiwn y bydd y wybodaeth yn yr adnodd hwn yn rhoi digon o syniadau, awgrymiadau, cyngor, yn ogystal â dolenni i adnoddau pellach y gallwch eu defnyddio i wneud eich mabolgampau yn rhai difyrach ac annog pob disgybl i gymryd rhan. Mae'n gyfle gwych i ddisgyblion fwynhau cymryd rhan mewn gweithgaredd corfforol unwaith eto, lle ceir dathlu pawb am eu hymdrech yn ogystal â'u cyflawniadau.

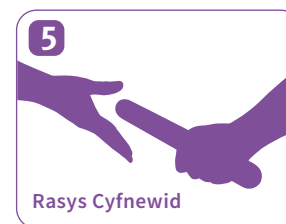
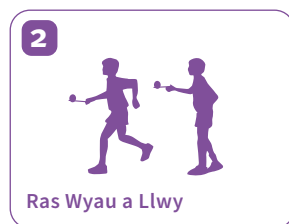
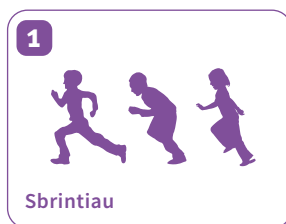
Mae llawer o fudd i fabolgampau, gan gynnwys bod yn gam cyntaf i fyd athletau, meithrin ysbryd tîm yn ogystal â chyflawniad personol... gall wella iechyd corfforol a lles meddyliol disgyblion, a hynny mewn amgylchedd cynhwysol.

Syniadau ar gyfer gweithgareddau / digwyddiadau

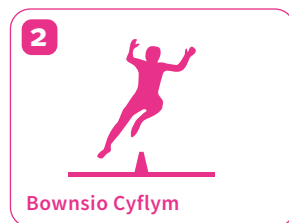
Syniadau ar gyfer Gweithgareddau / Cystadlaethau - Rasys, Rhedeg, Neidio, Taflu, Rasys Cyfnewid

Mae digonedd o wahanol weithgareddau rhedeg, neidio a thaflu y gallwch eu cynnwys ym mabolgampau eich ysgol. Gallwch ddefnyddio cyn lleied neu gynifer o'r rhain ag y gwelwch yn addas. Mae'r holl weithgareddau hyn yn hawdd paratoi ar eu cyfer ac ychydig iawn o offer sydd ei hangen, sef digon o gonau, chwiban, clipfyrddau, tapiâu mesur, sachau, wyau a llwyau, matiau, peli tenis ac ati.

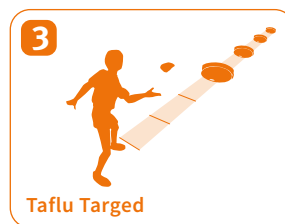
Running Activities:

Jumping Activities:

Throwing Activities:

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Sbrintiau

Sbrint 50m (Bl. Derbyn i Flwyddyn 4) neu Sbrint 75m (Blynyddoedd 5 a 6)

Pob disgybl i redeg 1 waith.

Paratoi:

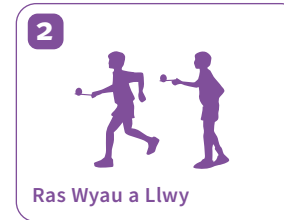
- Mesurwch 50m / 75m ar y maes gweithgaredd.
- Defnyddiwch gonau i ddynodi'r llinell ddechrau a'r llinell derfyn.
- Rhannwch y plant yn grwpiau o 6 – 8 a rhowch lôn yr un iddyn nhw rasio ynddi.
- Ceisiwch grwpio'r plant yn ôl galluoedd tebyg.
- Dylai pob plentyn ddechrau y tu ôl i'r llinell.
- Defnyddiwch chwiban neu dywedwch 'ar eich marciau', 'barod', 'EWCH' i gychwyn y ras.

Awgrymiadau:

- Dylai'r plant sefyll i gychwyn, a sefyll gyda'r fraich a'r goes groes ymlaen.
- Er mwyn cychwyn, dylai'r disgyblion wthio i lawr ac yn ôl gyda'u traed a gyrru eu breichiau yn ôl yn galed.
- Dylai'r plant godi eu traed yn gyflym, fel pe baent yn rhedeg ar lo poeth.

Byddwch angen:

- Trac 50m / 75m
- Conau
- Chwiban
- Siart gofnodi
- 1 athro i gychwyn y ras, 2-3 athro i gofnodi'r canlyniadau

Ras Wyau a Llwy

Paratoi:

- Mesurwch bellter y ras ar y maes gweithgaredd.
- Defnyddiwch gonau i ddynodi'r llinell ddechrau a'r llinell derfyn.
- Rhannwch y plant yn grwpiau o 6 – 8 a rhowch lôn yr un iddyn nhw rasio ynddi.
- Ceisiwch grwpio'r plant yn ôl galluoedd tebyg.
- Dylai pob plentyn ddechrau y tu ôl i'r llinell.
- Defnyddiwch chwiban neu dywedwch 'ar eich marciau', 'barod', 'EWCH' i gychwyn y ras.
- Rhaid i bob tîm gario eu hwy ar eu llwy o'r llinell gychwyn i bwynt troi ac yn ôl eto.

Awgrymiadau:

- Mae'r wy yn cael ei drosglwyddo i'r aelod nesaf o'r tîm sy'n cymryd ei dro.
- Os caiff yr wy ei ollwng, rhaid i'r chwaraewr stopio a'i godi.

Byddwch angen:

- Digon o lwyau ac wyau (wedi'u berwi'n galed neu blastig) ar gyfer nifer y plant sy'n cymryd rhan.
- Gallwch hefyd ddefnyddio bat a phêl dennis.

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Ras sach

Ras 30m (Bl. Derbyn i Flwyddyn 4) neu Ras 50m (Blynyddoedd 5 a 6)

Pob disgybl i redeg 1 waith.

Paratoi:

- Mesurwch 30m / 50m ar y maes gweithgaredd.
- Defnyddiwch gonau i ddynodi'r llinell ddechrau a'r llinell derfyn.
- Rhannwch y plant yn grwpiau o 6 – 8 a rhowch lôn yr un iddyn nhw rasio ynddi.
- Ceisiwch grwpio'r plant yn ôl galluoedd tebyg.
- Dylai pob plentyn ddechrau y tu ôl i'r llinell.
- Defnyddiwch chwiban neu dywedwch 'ar eich marciau', 'barod', 'EWCH' i gychwyn y ras.

Byddwch angen:

- Trac 30 - 50m
- Conau
- 6-8 sach
- Siart gofnodi
- 1 athro i gychwyn y ras, 2-3 athro i gofnodi'r canlyniadau

Dygnwch

Paratoi:

- Yn ddibynnol ar faint o le sydd ar gael, dylai cyfanswm y lapiau fod rhywle rhwng 500m ac 800m yn dibynnu ar ba bellter sy'n briodol ar gyfer gallu eich disgyblion.

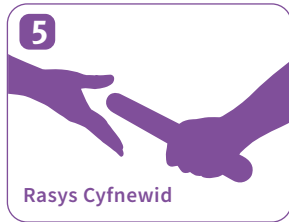
Awgrymiadau:

- Ni ddylai'r disgyblion gychwyn yn rhy gyflym, ond rhedeg ar gyflymder gwastad er mwyn cael yr amseroedd gorau o fewn eu gallu. Cofiwch gynhesu cyn cychwyn ac ymestyn wedyn!

Byddwch angen:

- Stopwats er mwyn amseru'r disgyblion, chwiban a rhywfaint o gonau er mwyn marcio lapiau'r cwrs.
- Papur er mwyn cofnodi'r canlyniadau.

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Rasys Cyfnewid

Paratoi:

- Mae trefnu rasys cyfnewid yn ffordd wych o fod yn gymhwysol gan eu bod mor hawdd eu haddasu.
- Mae modd cael cymaint neu cyn lleied o dimau ag sy'n addas, a gall maint y timau fod yn fwy neu'n llai na phedwar disgybl.
- Gallwch wneud ras gyfnewid gwennol, defnyddio rhwystrau neu wneud lapiau, neu ras gyfnewid fwy traddodiadol, dros unrhyw bellter sy'n addas o fewn y gofod sydd ar gael i chi.

Awgrymiadau:

- Peidiwch â gadael i unrhyw un groesi'r trac pan fydd y ras wedi dechrau.
- Ar gyfer ras gyfnewid gwennol, mae aelodau'r tîm sy'n aros i redeg yn eistedd ar lawr, yna ychydig cyn tro'r disgybl nesaf i redeg mae'n codi ar ei draed i dderbyn y baton, mae'r disgybl sydd newydd redeg yn eistedd i lawr i gadw'r lôn yn glir.
- Ar gyfer ras gyfnewid o lapiau, dylid rhedeg yn wrthglocwedd, pan fydd pob rhedwr yn cwblhau ei lap mae'n eistedd i lawr oddi ar y cwrs.

Byddwch angen:

- Baton ras gyfnewid neu fag ffa neu goeten ar gyfer pob tîm, chwiban a rhywfaint o gonau i farcio'r cwrs a stopwats os ydych am amseru'r rasys.

Naid Hir Stond

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri therial.

Paratoi:

- Rhaid i'r plant sefyll y tu ôl i'r llinell gychwyn a dechrau oddi ar eu dwy droed.
- Mesurwch y naid o gefn y sawdl bellaf yn ôl i'r llinell gychwyn.
- Anogwch y plentyn i gamu ymlaen ar ôl ei naid, os yw'n camu'n ôl neu'n cyffwrdd â'r mat y tu ôl iddo, nid yw'r naid yn cyfri?.

Awgrymiadau:

- Dylid plygu yna ymestyn yn y pengliniau a swingio'r breichiau yn ôl yna ymlaen, er mwyn codi wrth neidio.
- Dylid glanio gyda phengliniau meddal.
- Plygu'r pengliniau i glustogi'r glaniad.

Byddwch angen:

- 3-4 o Fatiau Naid Hir Sefydlog neu Fatiau Campfa, gyda marciwr llinell gychwyn.
- 3-4 tâp mesur (un ar gyfer pob mat).

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Bownsio Cyflym

Mae pob plentyn yn cael 1 treial.

Paratoi:

- I ddechrau mae'r plant yn sefyll ar un ochr i'r lletem a'u dwy droed gyda'i gilydd.
- Ar y chwiban (neu glap), rhaid bownsio cynifer o weithiau ag y bo modd o fewn 20 eiliad.
- Dylai'r plant lanio ar y naill ochr a'r llall i'r lletem â'r ddwy droed gyda'i gilydd.
- Os yw'r plentyn yn glanio ar y lletem, nid ddylid cyfri'r bownsiad hwnnw.
- Defnyddiwch y chwiban (neu glap) i ddynodi diwedd y 20 eiliad.

Awgrymiadau:

- Gall y plant eraill helpu i gyfrif y sgôr.
- Argymhellir eich bod yn cyfrif fesul dau h.y. 2, 4, 6, 8, 10.

Byddwch angen:

- 3-4 Mat Speed Bounce (neu letem feddal 20cm wedi ei gwneud eich hun).
- 1 Stopwats (neu amseredd ar ffôn symudol).
- Chwiban (neu clapiwch eich dwylo).

Neidio Fertigol

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri threial.

Paratoi:

- Dylai'r disgybl sefyll â'i ochr yn erbyn wal er mwyn neidio, plygu yn y pengliniau a swingio'r breichiau'n wrth neidio'n uchel er mwyn cyffwrdd y pwynt uchaf bosib ar y wal.

Awgrymiadau:

- Dylid neidio o safle stond gyda'u hochr yn erbyn y wal er mwyn cyffwrdd mor uchel â phosibl i fyny'r wal.
- Cyn pob naid, dylai'r disgybl sefyll gyda'i gefn, ei ben a'i sodlau yn cyffwrdd â'r wal, ac ymestyn i gyrraedd mor uchel i fyny'r wal ag y bo modd, nodwch y pwynt hwn gyda sialc.
- Mesurwch y pellter neidio o'r pwynt lle roedd y fraich wedi ei hymestyn yn llawn yn y safle sefydlog, i'r marc sialc a adawyd mor uchel ag y gallai'r disgybl neidio i fyny'r wal, i'r centimetr agosaf.

Byddwch angen:

- Pren neu dâp mesur.
- Sialc er mwyn dipio blaenau bysedd y disgyblion i mewn iddo fel eu bod yn gadael marc ar y wal i'w fesur.
- Cadach neu glwt i lanhau'r sialc ar ôl pob disgybl.

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Naid Driphlyg Stond

(Blynyddoedd 5 a 6 yn unig)

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri threial.

Paratoi:

- Rhaid i'r plant sefyll y tu ôl i'r llinell gychwyn a dechrau oddi ar un droed.
- Yna, mae'r plant yn hopian, yn camu ac yn neidio (yn glanio ar 2 droed).
- Mesurwch y naid o gefn y sawdl sy'n glanio bellaf yn ôl i'r llinell gychwyn.
- Anogwch y plentyn i gamu ymlaen ar ôl ei naid, os yw'n camu'n ôl neu'n cyffwrdd â'r mat y tu ôl iddo, nid yw'n naid.

Awgrymiadau:

- I helpu plant i ddysgu'r sgil, dylent ddal eu coes rydd ar gyfer yr 'hop' yna gadael iddi fynd er mwyn cymryd y 'cam'

Byddwch angen:

- Mat Naid Driphlyg Sefydlog (neu dâp mesur a matiau campfa).

Taflïad pêl Howler / tenis

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri threial.

Paratoi:

- Taflwch o safle sefydlog gydag un droed o flaen y llall, y tu ôl i'r llinell daflu.
- Wrth daflu gyda'r llaw dde dylai'r droed chwith fod ymlaen a'r ffordd groes i blant sy'n llaw chwith.
- Ni ddylai'r plant gamu i'r man taflu oni bai bod yr athro yn gofyn iddynt.
- Mesurwch y pellter a daflwyd i'r metr agosaf y taflwyd y bêl drosto.

Awgrymiadau:

- Anelwch i daflu ar ongl o tua 40-45°.
- Tynnwch y fraich drwodd o'r tu ôl i'r corff yn gyflym, i helpu gyda chyflymder y taflïad.
- Anogwch y plant i osgoi camu dros y llinell daflu, gan na fyddai hyn yn cael ei gyfri'n daflïad.

Byddwch angen:

- 9-12 Pêl dennis / Pêl Howler (bydd hyn yn gadael i hyd at 4 plentyn gael 3 ymgais, heb fod angen mynd i nôl y peli).
- Tâp mesur
- Ardal ddiogel i daflu i mewn iddi

Canllawiau diogelwch a beirniadu:

- Dylai un athro fod yn gyfrifol am roi gwybod i'r plant pa bryd dylid taflu a chasglu'r offer.
- Dylai un athro/cynorthwydd fesur taflïad gorau pob plentyn, ar ôl iddo/iddi gymryd pob un o'r troeon.
- Tra mae'r plant yn aros eu tro, gwnewch yn siŵr eu bod yn aros y tu ôl i linell ddiogelwch.
- Er mwyn ei gwneud yn anoddach i'r plant hŷn, defnyddiwch beli criced neu beli vortex.
- Defnyddiwch fagiâu ffa i'w gwneud yn haws i blant iau.

Paratoi ar gyfer eich Cystadlaethau

Taflriad gwthio

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri threial.

Paratoi:

- Dylai'r plant fod yn sefyll a defnyddio eu dwy law i wthio pel-droed/pêl-rwyd o'u brest.
- Rhaid sefyll gydag un droed o flaen y llall. Y droed fwyaf cyfforddus ymlaen.
- Ni ddylai'r plant gamu i'r man taflu oni bai bod yr athro yn gofyn iddynt.
- Mae pellter yn cael ei fesur i'r metr agosaf y taflwyd y gwrthrych drosto.

Awgrymiadau:

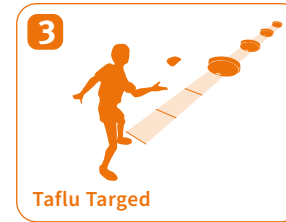
- Anelwch i daflu ar ongl o tua 45°.
- Dylid ymestyn y breichiau ac yna fflicio o'r arddyrnau o flaen y corff.
- Anogwch y plant i osgoi camu dros y llinell daflu, gan na fyddai hyn yn cyfri' fel taflriad.

Byddwch angen:

- 9-12 Pêl droed/ Pêl rwyd (bydd hyn yn gadael i hyd at 4 plentyn gael 3 ymgais, heb fod angen mynd i nôl y peli). Gallwch ddefnyddio pêl ymarfer 1kg ar gyfer disgyblion blwyddyn 5 a 6.
- Tâp mesur
- Gofod diogel i daflu i mewn iddo

Canllawiau diogelwch a beirniadu:

- Dylai un athro fod yn gyfrifol am roi gwybod i'r plant pa bryd dylid taflu a chasglu'r offer.
- Dylai un athro/cynorthwydd fesur taflriad gorau pob plentyn, ar ôl iddo/iddi gymryd pob un o'r troeon.
- Tra mae'r plant yn aros eu tro, gwnewch yn siŵr eu bod yn aros y tu ôl i linell ddiogelwch.

Taflu Targed

Mae pob plentyn yn cael uchafswm o dri threial.

Paratoi:

- Gan sefyll y tu ôl i'r llinell daflu, mae'r plant yn taflu 3 bag ffa at y targed agosaf ac yn gwneud yr un fath at bob targed.
- Dyfernir pwyntiau os bydd bag ffa yn cyrraedd y targed cywir. 2 bwynt = glanio yn y targed ond bownio allan. 1 pwynt = bag ffa yn taro'r llawr ac yna'n glanio yn y targed. 1 pwynt = os yw'r bag ffa yn glanio yn y targed yn rhannol.
- Cyfunwch sgoriau pob taflriad i gael cyfanswm y sgôr.

Awgrymiadau:

- Dylid rhoi'r goes groes i'r fraich daflu ymlaen i helpu i gydbwysu.

Byddwch angen:

- 2-3 o setiau Taflu Targed neu 12 bag ffa/eitem addas arall a 4 targed (gellir defnyddio cylchoedd) wedi'u gosod ar 3m, 5m, 7m a 9m

Canllawiau diogelwch a beirniadu:

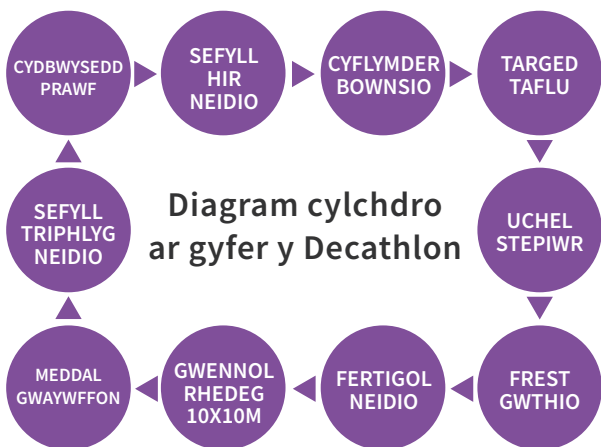
- Dylai un athro fod yn gyfrifol am roi gwybod i'r plant pa bryd dylid taflu a chasglu'r offer.
- Dylai un athro/cynorthwydd fesur taflriad gorau pob plentyn, ar ôl iddo/iddi gymryd pob un o'r troeon.
- Tra mae'r plant yn aros eu tro, gwnewch yn siŵr eu bod yn aros y tu ôl i linell ddiogelwch.

Cyngor i sicrhau bod eich Diwrnod Mabolgampau'n mynd yn rhwydd

Amserlen/Fformat: Mae amrywiol ffyrdd o drefnu'r diwrnod. Gellir defnyddio amserlen a chynnal un digwyddiad ar ôl y llall, cynnal digwyddiad maes a digwyddiad rhedeg ar yr un pryd, trefnu digwyddiadau heb unrhyw amseroedd penodol, neu rota o grwpiau yn symud rhwng digwyddiadau / gorsafoedd, pa bynnag system sy'n addas i'ch ysgol chi, yn ddibynnol ar y lle, yr amser a'r bobl sydd ar gael i helpu.

Bydd angen digon o gynorthwyr a beirniaid arnoch i gynnal yr holl weithgareddau. Ar gyfer digwyddiadau rhedeg, bydd angen cychwynnwr, dau wirfoddolwr ar y llinell derfyn i benderfynu ar y safleoedd a rhywun i ysgrifennu a chofnodi'r canlyniadau. Ar gyfer y cystadlaethau maes dylai dau gynorthwydd ar bob gorsaf fod yn ddigon. Mae'n ddoeth rhagbaratoi'r holl gynorthwyr / beirniaid cyn i'r cystadlu ddechrau er mwyn sicrhau eu bod yn deall y gystadleuaeth yn iawn.

1 Decathlon Enghreifftiol

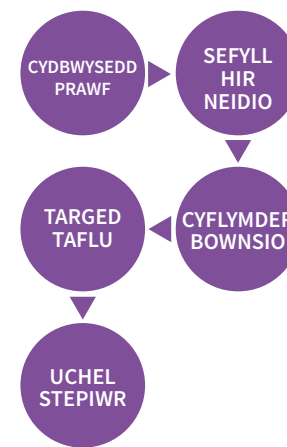
2 Rhaglen Fer Enghreifftiol

Amser	Digwyddiadau Trac	Bechgyn neu Merched	Digwyddiadau Maes	Bechgyn neu Merched
Dechrau	Ras Gyfnewid Rhwystrau	Merched	Rownd 1 Sefyll hir neidio Sefyll triphlyg neidio Fertigol neidio Cydbwysedd Prawf Sefyll hir neidio Sefyll triphlyg neidio Fertigol neidio Cydbwysedd Prawf Rownd 2 Taflu Eistedd Frest gwthio Cyflymder bownsio Taflu Eistedd Frest gwthio Cyflymder bownsio	Merched
	Ras Gyfnewid Rhwystrau	Bechgyn		Merched
	1 + 1 Ras Parau	Bechgyn		Merched
	2 + 2 Ras Parau	Bechgyn		Merched
	Dros / Dan	Bechgyn		Merched
	Dros / Dan	Merched		Bechgyn
	1 + 1 Ras Parau	Merched		Bechgyn
	2 + 2 Ras Parau	Merched		Bechgyn
	4 x 1 ras gyfnewid lap	Bechgyn		Merched
	Javelin Meddal*	Bechgyn		Merched
Javelin Meddal*	Merched	Bechgyn		
Gorffen	4 x 1 ras gyfnewid lap	Merched		

*Dylai'r cystadlaethau hyn ddigwydd y tu allan i'r man rhedeg neu yn y mewnfaes.

3 Enghraifft Pentathlon

Taflen Sgôr Enghreifftiol

Os byddwch yn penderfynu bod disgyblion yn sgorio pwyntiau ar gyfer eu tîm / tî, chi sydd i benderfynu sawl pwynt roddir am bob cystadleuaeth. Efallai mai'r symlaf yw 1af = 4 pwynt, 2il = 3 phwynt, 3ydd = 2 bwynt a 4ydd = 1 pwynt. Ar y tabl enghreifftiol isod, rhestrwch eich cystadlaethau yn y golofn chwith a chofnodi sgoriau cronos wrth i chi symud trwy raglen y diwrnod. Gallwch ofyn i rai o'r disgyblion helpu gyda'r adio er mwyn gwella eu sgiliau rhifedd.

Taflen Sgôr Enghreifftiol:

Cystadleuaeth	Pwyntiau Tî Coch	Pwyntiau cronol	Pwyntiau Tî Glas	Pwyntiau cronol	Pwyntiau Tî Melyn	Pwyntiau cronol	Pwyntiau Tî Gwyrdd	Pwyntiau cronol
Ras Sachau Blwyddyn 4B	4	4	3	3	2	2	1	1
Ras Sachau Blwyddyn 4G	3	7	1	4	2	4	4	5
Naid Hir Stond Bl6B	1	8	4	8	2	6	3	8
Sbrint Bl3G	2	10	3	11	4	10	1	9
Sbrint Bechgyn Bl3	1	11	2	13	4	14	3	12
Taflu maen Bl5G	3	14	2	16	4	18	1	13
Cyfanswm Pwyntiau =		14		16		18		13
Safle Terfynol =		3^{ydd}		2^{il}		1^{af}		4^{ydd}

Addasu Gweithgareddau, gwneud eich mabolgampau yn fwy cynhwysol

Yng Ngemau'r Gymanwlad, mae campau para athletau wedi eu hintegreiddio i'r brif raglen ond yn y Gemau Olympaidd a Phencampwriaethau'r Byd mae'r para athletau'n cael eu cynnal eu hunain ar wahân. Mae rhai digwyddiadau sy'n unigryw i bara-bencampwriaethau, er enghraifft, Taflu Pastwn. Bydd y Gemau Paralympaidd yn cael eu cynnal rhwng 24ain Awst a 5ed Medi 2021. Mae para athletau wedi bod yn rhan o'r Gemau Paralympaidd er 1960. Mae'n cynnig ystod eang o gystadlaethau a digwyddiadau ac mae'n agored i athletwyr gwrywaidd a benywaidd ym mhob grŵp nam cymwys.

Caiff athletwyr eu grwpio gyda'i gilydd yn ôl eu dosbarthiad ym mhob cystadleuaeth. Mae rhai yn cystadlu mewn cadeiriau olwyn a rhai â phrothesisau, a chaiff y rhai sydd â nam ar eu golwg gymorth gan dywysydd sy'n gweld. Cynhelir hefyd ddigwyddiadau ar gyfer athletwyr byr ac i'r rhai sydd â nam deallusol.

Gall eich Diwrnod Mabolgampau fod yn hyblyg a chynhwysol er mwyn ennyn diddordeb pob disgybl yn yr ysgol, waeth beth fo'u gallu neu anabledd. Mae'r tabl isod yn amlinellu'r hyn y gall eich disgyblion ei wneud. Cynhwysir sbectrwm o grwpiau nam er mwyn sicrhau bod pob disgybl yn cymryd rhan yn y gweithgareddau.

Addasu Gweithgareddau, gwneud eich mabolgampau yn fwy cynhwysol

Grŵp	Enghreifftiau o ddisgyblion a namau yn y grŵp hwn	Gwybodaeth ychwanegol	Bydd mwyafrif y disgyblion yn gallu	Bydd rhai disgyblion yn gallu
1. Defnyddiwr Cadair bŵer	Athletwr gyda pharlys yr ymennydd - defnyddiwr cadair olwyn drydan - cwadriplegig - cysylltiad difrifol - cymhedrol â phob braich a choes		Taflu pêl dennis/ pêl howler. Slalom sbrint	Taflu pêl dennis/ pêl howler.
2. Defnyddiwr cadair olwyn neu'n gallu cerdded â chymorth	Athletwr gyda pharlys yr ymennydd • Athletwr ag anaf i fadruddyn y cefn • Athletwyr cwadriplegig a pharaplegig	Ni ALL yr athletwyr yn y grŵp hwn redeg heb gymorth (gan gynnwys ffram a rholiadur cerdded). Mae'n BOSIB bod modd iddynt sefyll a cherdded gyda chefnogaeth ac mae'n BOSIB nad ydynt yn defnyddio cadair olwyn yn rheolaidd.	Sbrint. Taflu pêl dennis/ pêl howler.	
3. Yn gallu cerdded nam mwy difrifol	• Athletwr â pharlys yr ymennydd - direol / athetoid - yr effeithir arno mewn tri neu bedwar o'r breichiau a choesau. • Athletwr â pharlys yr ymennydd - diplegig - wedi'i effeithio'n weithredol yn y ddwy goes • Athletwr â thrychiad dwbl uwchben y pen-gliniau • Athletwr gydag un trychiad uwchben y pen-glin neu nam corfforol sy'n caniatáu symudiad tebyg • Athletwyr â chyflwr corachedd • Athletwyr dall a nam ar eu golwg yn rhedeg gyda thywyswr • Athletwyr ag anabledd dysgu difrifol	GALL yr athletwyr yn y grŵp hwn redeg heb gymorth AC EITHRIO athletwyr dall a'r rhai sydd â nam ar eu golwg sydd angen cymorth gan dywyswr rhedeg.	Sbrint. Taflu pêl dennis/ pêl howler.	
4. Yn gallu cerdded -nam minimol	• Athletwr gyda thrychiad braich sengl neu ddwbl - neu nam corfforol sy'n caniatáu symudiad tebyg • Athletwr â pharlys yr ymennydd - Hemiplegig - wedi'i effeithio'n weithredol ar un ochr. • Athletwr gydag un trychiad uwchben y pen-glin neu nam corfforol sy'n caniatáu symudiad tebyg • Athletwr gyda thrychiad sengl neu ddwbl o dan y ben-glin- neu nam corfforol sy'n caniatáu symudiad tebyg • Athletwyr sy'n ddall neu â nam ar eu golwg nad ydynt yn rhedeg gyda thywyswr • Athletwyr ag anabledd dysgu cymhedrol • Athletwyr ar y sbectrwm awtistig, gydag Asperger neu anawsterau ymddygiadol	Gall yr athletwyr yn y grŵp hwn i GYD redeg heb gymorth	Sbrint. Taflu pêl dennis/ pêl howler. Naid Hir Stond	

Gwybodaeth ac Adnoddau Ychwanegol

Y Filltir Ddyddiol

Mae'r Filltir Ddyddiol yn syml, yn rhad ac am ddim ac yn ffordd o gael y plant allan o'r dosbarth am chwarter awr bob dydd i redeg neu loncian, ar eu cyflymder eu hunain, gyda'u cyd-ddisgyblion, gan eu gwneud yn fwy heini, yn fwy iach, ac yn fwy abl i ganolbwyntio yn y dosbarth.

thedailymile.co.uk

Blocs Cychwyn

Mae Blocs Cychwyn yn rhaglen ddifyr a chyffrous i gyflwyno athletau i blant. Bydd y plant yn dysgu'r sgiliau symud allweddol sydd eu hangen ar gyfer y byd chwaraeon, mewn amgylchedd diogel a chadarnhaol, trwy gemau sydd wedi'u cynllunio i ddysgu sgiliau sylfaenol er mwyn rhedeg, neidio a thaflu.

www.startingblocs.co.uk

Sportshall

Mae llawer o adnoddau ar Sportshall sy'n ymwneud â chynnal eich cystadlaethau athletau Sportshall eich hun, yn ogystal ag adnoddau ar y digwyddiadau a gynhwysir a sut i'w cyflwyno.

www.sportshall.org

Athletau Cymru

Athletau Cymru yw corff llywodraethu Athletau yng Nghymru. Cewch hyd i'r wybodaeth ddiweddaraf am gystadlaethau, cyfleoedd addysg i hyfforddwy'r ac athrawon a llawer mwy! Mae Athletau Cymru hefyd yn cynnig calendr o gyfleoedd Addysg i Athrawon drwy gydol y flwyddyn. Ewch i wefan Athletau Cymru i gael rhagor o wybodaeth.

www.welshathletics.org

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Mae Gemau'r Gymanwlad Birmingham 2022 yn dechrau ar 28ain Gorffennaf ac yn dod i ben ar 8fed Awst. Er mwyn helpu gyda gwybodaeth y disgyblion am y genedl sy'n cynnal y digwyddiad, rydym ni wedi cynnwys cwis sy'n treiddio'n ddyfnach i ddiwylliant, hanes a daearyddiaeth Birmingham. Mae'r atebion wedi eu cynnwys ar waelod y dudalen.

1. Beth yw'r enw sy'n cael ei gysylltu'n fwyaf aml ag acen Birmingham?
2. Pa gamp a ddyfeisiwyd ar ei ffurf fodern yng ngardd ffrynt masnachwr Sbaenaidd yn Edgbaston?
3. Mae Cadbury World yn atyniad i dwristiaid wedi ei leoli ym mha bentref model ym Mirmingham?
4. Llundain yw'r ddinas fwyaf yn y Deyrnas Unedig, pa mor fawr yw Birmingham?
5. Beth yw'r enw sydd wedi ei roi ar ail-ddatblygiad Gorsaf Drenau Birmingham New Street?
6. Pa atyniad mawr newydd a agorwyd yn Coventry y llynedd?
7. Sawl disg fydddech chi'n eu cyfrif ar du allan Selfridges yn Bullring Grand Central?
8. Pa fand enwog a ffurfiodd ym Mirmingham? a) Little Mix b) One Direction c) Black Sabbath
9. Beth oedd enw'r deinosor a wnaeth ymddangosiad y llynedd yn amgueddfa ac oriel gelf Birmingham?
10. Mae'r ardal yn enwog am ei hanes cyfoethog o greu a chynllunio, lle cewch chi gyfle i gael taith tu ôl i'r llenni yng nghalon Birmingham?

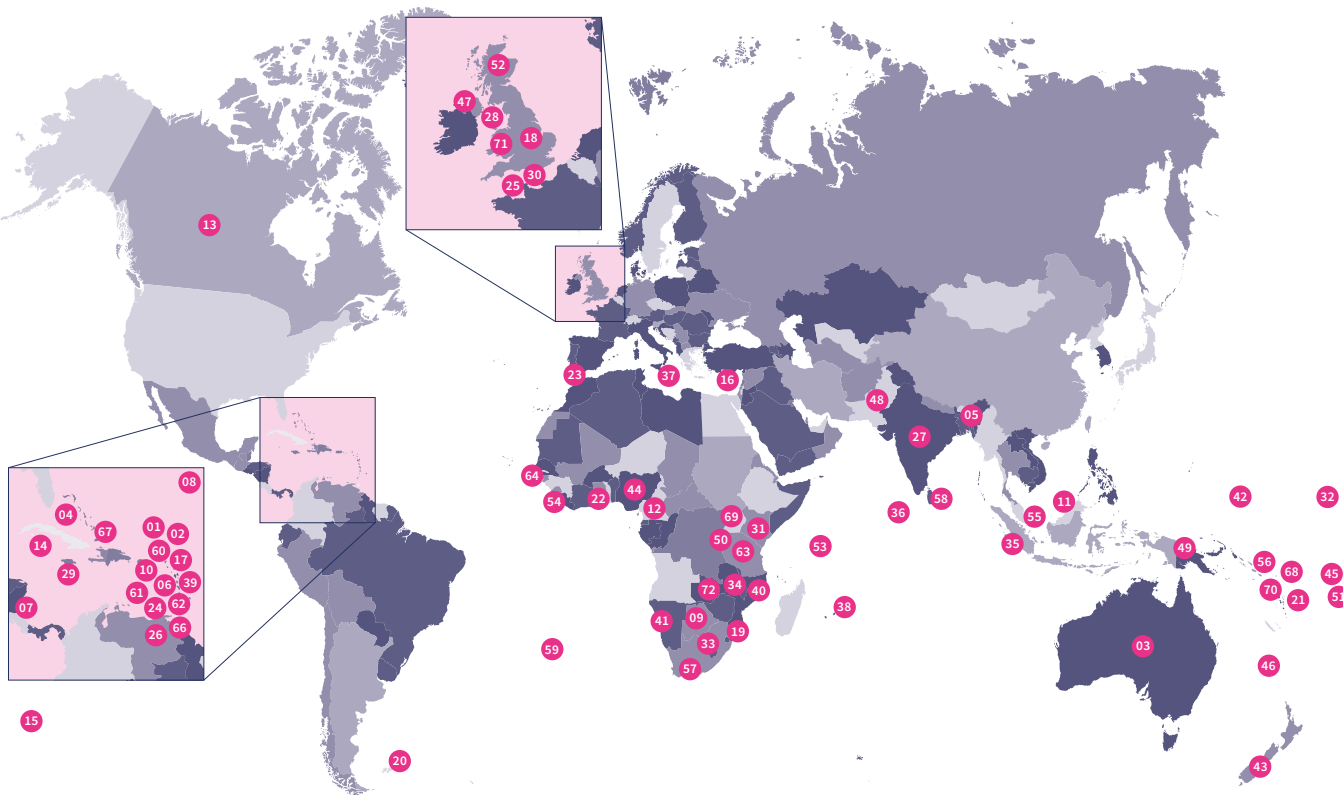
1. Brummy, 2. Tennis, 3. Bournville, 4. Zil ddinas fwyaf yn y Deyrnas Unedig, 5. Grand Central, 6. Parc dŵr, 7. 15,000, 8. Black Sabbath, 9. Dippy, 10. Jewellery

Atebion:

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Nawr parwch y wlad gyda'r map o'r Byd.

01. Anguilla	25. Guernsey	50. Rwanda
02. Antigua a Barbuda	26. Gaiana	51. Samoa
03. Awstralia	27. India	52. Yr Alban
04. Y Bahamas	28. Ynys Manaw	53. Seychelles
05. Bangladesh	29. Jamaica	54. Sierra Leone
06. Barbados	30. Jersey	55. Singapore
07. Belize	31. Kenya	56. Ynysoedd Solomon
08. Bermuda	32. Kiribati	57. De Affrica
09. Botswana	33. Lesotho	58. Sri Lanka
10. Ynysoedd Prydeinig y Wryf	34. Malawi	59. St Helena
11. Brunei Darussalam	35. Malaysia	60. St Kitts a Nevis
12. Cameroon	36. Maldives	61. St Lucia
13. Canada	37. Malta	62. St. Vincent a'r Grenadines
14. Ynysoedd Cayman	38. Mawrisiws	63. Tanzania
15. Ynysoedd Cook	39. Montserrat	64. Y Gambia
16. Cyprus	40. Mosambic	65. Tonga
17. Dominica	41. Namibia	66. Trinidad a Tobago
18. Lloegr	42. Nawrw	67. Ynysoedd Turks a Caicos
19. Eswatini	43. Seland Newydd	68. Tuvalu
20. Ynysoedd y Falklands	44. Nigeria	69. Uganda
21. Fiji	45. Niue	70. Fanwatw
22. Ghana	46. Ynys Norfolk	71. Cymru
23. Gibraltar	47. Gogledd Iwerddon	72. Zambia
24. Grenada	48. Pacistan	
	49. Papua Guinea Newydd	

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Am beth fyddwch chi'n meddwl pan fyddwch yn meddwl am y Gymanwlad? Anogwch y plant i ymchwilio i ffeithiau am wledydd y Gymanwlad er mwyn helpu gyda'r dasg hon, gallwch dynnu eu sylw at yr amrywiol ddiwylliannau sydd o fewn y Gymanwlad, yr hanes ac ati.

Cynlluniwch eich pastwn Ras Gyfnewid eich hun ar gyfer Gemau'r Gymanwlad!

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Defnyddiwch y cliwiau i ddarganfod ym mha ddigwyddiad y mae'r athletwyr Cymreig hyn yn cystadlu!

Parwch y gystadleuaeth gywir i'r athletwr, gan ddefnyddio'r cliwiau a ddarperir.

Jeremiah Azu

Cliw: Cystadlaethau Jeremiah yw dwy o'r rhai cyflymaf ar y trac!

Ateb: 100m & 200m

Aled Davies

Cliw: Mae Aled wedi ennill medal Aur yn y Gemau Paralympaidd yn ei ddwy gamp, mae'n cystadlu yng nghategori F42. Mae'r offer y mae'n eu taflu yn pwysu cyfanswm o 9.26kg!

Ateb: Taflu Maen F42 a Thafllu Disgen F42

Bethan Davies

Yng nghystadleuaeth Bethan mae modd cael eich diarddel os nad ydych yn cadw un o'ch traed ar y llawr bob amser! Beth yw ei chystadleuaeth?

Ateb: Ras Gerdded 20km

Jenny Nesbitt

Mae prif gystadleuaeth Jenny yn gyfanswm o 12.5 lap o amgylch y trac, allwch chi weithio allan pa bellter mae Jenny'n ei rasio? Cofiwch 1 lap = 400m

Ateb: 5000m

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Defnyddiwch y cliwiau i ddarganfod ym mha ddigwyddiad y mae'r athletwyr Cymreig hyn yn cystadlu!

Parwch y gystadleuaeth gywir i'r athletwr, gan ddefnyddio'r cliwiau a ddarperir.

Hannah Brier

Cliw: Mae Hannah yn cystadlu mewn cystadleuaeth sy'n hanner pellter cystadleuaeth ei brawd. Allwch chi weithio allan pa bellter mae Hanna'n ei redeg?

Ateb: 200m

Joe Brier

Cliw: Brawd y sbrintiwr Cymreig Hannah, bu Joe'n cystadlu yng Ngemau Olympaidd Tokyo a rhedodd amser o 45.96 eiliad. Allwch chi weithio allan beth yw ei ddigwyddiad?

Ateb: 400m

Osian Jones

Cliw: Mae cystadleuaeth Osian yn golygu rhedeg mewn cylch a thaflu teclyn sy'n pwysu 7.62kg. Allwch chi weithio allan beth yw ei gystadleuaeth?

Ateb: Morthwyl

Olivia Breen

Cliw: Bu Olivia'n cystadlu yn y Gemau Paralympaidd yn Tokyo mewn 2 ddigwyddiad. Mae un yn gofyn rhedeg cyn y gamp ac mae'r llall yn sbrint cyflym. Allwch chi weithio allan beth yw ei dwy gystadleuaeth?

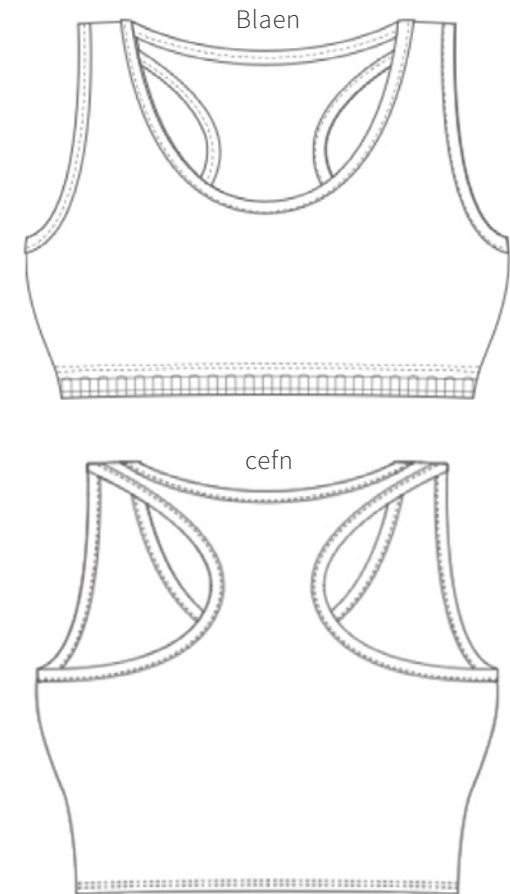
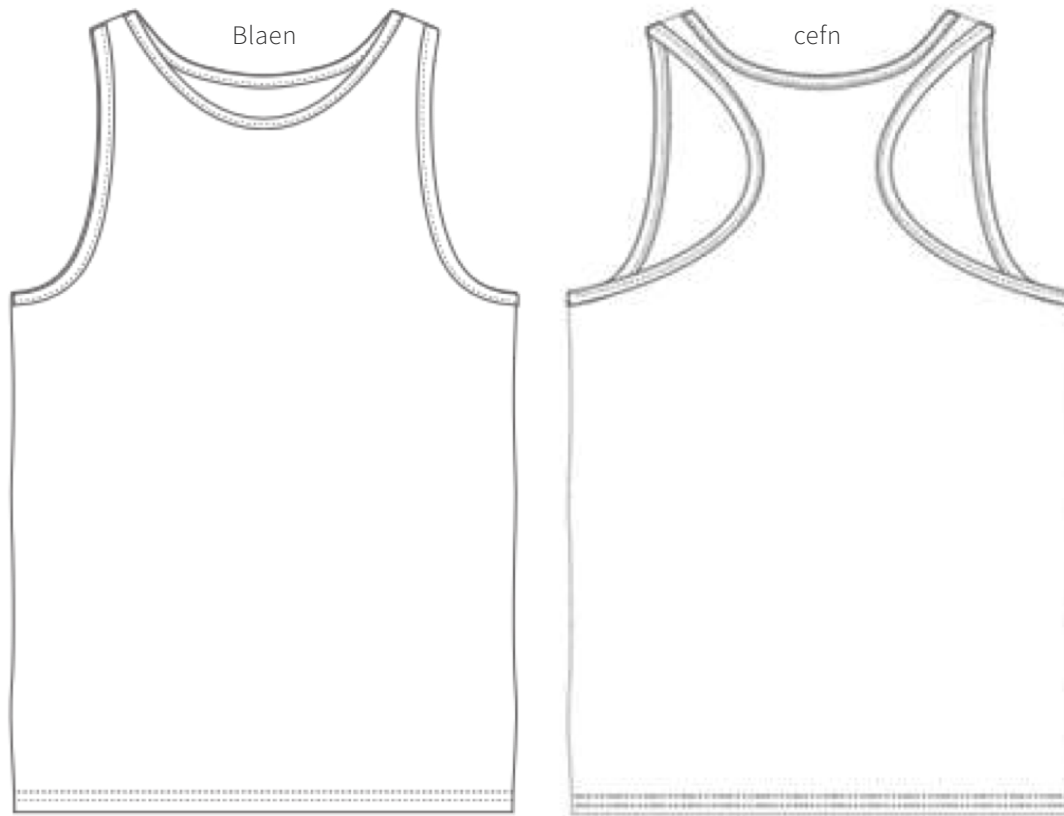
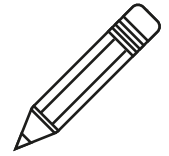
Ateb: 100m T38, Naid Hir F38

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Cynlluniwch eich cit Cymru eich hun ar gyfer ein hathletwyr!

Allwch chi gynllunio cit y byddai athletwyr Cymru yn falch o'i wisgo?

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Cyfri'r Medalau! Defnyddiwch y canlyniadau isod i weithio allan pwy enillodd y Fedal Aur (1af), Arian (2il) a'r Efydd (3ydd) yng Ngemau'r Gymanwlad Y Traeth Aur yn 2018:

Rownd Derfynol 100m Dynion

Enw	Gwlad	Amser	Ateb
Akani Simbine	De Affrica	10.03	1 ●
Enoch Olaoluwa Adegoke	Nigeria	10.35	7
Henricho Bruintjies	De Affrica	10.17	2 ●
Seye Ogunlewe	Nigeria	10.19	4
Kemar Hyman	Ynysoedd Caiman	10.21	5
Yohan Blake	Jamaica	10.19	3 ●

1500m Menywod

Enw	Gwlad	Amser	Ateb
Georgia Griffith	AUS	4:04.17	5
Stephanie Twell	SCO	4:05.56	7
Katie Snowden	ENG	4:06.55	11
Beatrice Chepkoech	KEN	4:03.09	2 ●
Zoe Buckman	AUS	4:06.76	12
Linden Hall	AUS	4:03.67	4
Caster Semenya	RSA	4:00.71	1 ●
Eilish McColgan	SCO	4:04.30	6
Sarah McDonald	ENG	4:05.77	8
Melissa Courtney	WAL	4:03.44	3 ●
Winnie Nanyondo	UGA	4:06.05	10
Jessica Judd	ENG	4:08.82	14
Mary Wangari Kuria	KEN	4:05.88	9
Ciara Mageean	NIR	4:07.41	13

Taflu Morthwyl Dynion

Enw	Gwlad	Pellter	Ateb
Matty Denny	AUS	74.88m	2 ●
Chris Bennett	SCO	65.22m	10
Adam Keenan	CAN	72.15m	4
Mark Dry	SCO	73.12m	3 ●
Dempsey McGuigan	NIR	70.24m	6
Constantinos Stathelakos	CYP	64.87m	12
Osian Jones	WAL	70.14m	7
Taylor Campbell	ENG	72.03m	5
Jack Dalton	AUS	68.28m	8
Nick Miller	ENG	80.26m	1 ●
Tshepang Makhethhe	RSA	67.99m	9
Huw Peacock	AUS	65.19m	11

Naid Hir T38 Menywod

Enw	Gwlad	Pellter	Ateb
Erin Cleaver	AUS	4.36m	2 ●
Juanalie Meijer	RSA	4.19m	4
Olivia Breen	WAL	4.86m	1 ●
Amy Carr	SCO	3.65m	7
Kailyn Joseph	AUS	4.06m	5
Molly Kingsbury	ENG	3.85m	6
Taylor Doyle	AUS	4.22m	3 ●

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Proffil Gwlad

Bydd athletwyr Cymru'n cystadlu yn erbyn 72 o dimau ym Mirmingham. Ym mhob pencampwriaeth athletau mawr bydd cannoedd ac weithiau miloedd o athletwyr yn cystadlu ar draws nifer o ddigwyddiadau. Bydd yr athletwyr yn cynrychioli gwledydd o bedwar ban byd, sy'n golygu y bydd llawer o wahanol ddiwylliannau, ieithoedd a chrefyddau yn dod at ei gilydd i un pwrpas cyffredin!

Ffeil o Ffeithiau Gwlad – Cymru

Gwlad	Poblogaeth	Prifddinas	Arian	Enwogion y Byd Chwaraeon	Ffaith Ddiddorol
Wales	3.17 million	Caerdydd	Punnoedd	Dewi Griffiths, Aled Davies, Melissa Courtney, Bethan Davies, Joe Brier	Mae Cymru wedi cystadlu ym mhob un o Gemau'r Gymanwlad ers iddyn nhw ddechrau yn 1930!

Gwlad	Poblogaeth	Prifddinas	Arian	Enwogion y Byd Chwaraeon	Ffaith Ddiddorol

Gwlad	Poblogaeth	Prifddinas	Arian	Enwogion y Byd Chwaraeon	Ffaith Ddiddorol

Gwlad	Poblogaeth	Prifddinas	Arian	Enwogion y Byd Chwaraeon	Ffaith Ddiddorol

Gwlad	Poblogaeth	Prifddinas	Arian	Enwogion y Byd Chwaraeon	Ffaith Ddiddorol

Adnodd Trawsgwricwlaidd i Athrawon

Ymgorffori Gemau'r Gymanwlad Birmingham yn y Cwricwlwm

Oeddech chi'n gwybod? (5 ffaith am Birmingham)

1. Mae mwy o gamlesi ym Birmingham nag yn Venice.

Gall hyn fod yn anodd ei gredu, ond mae 26 milltir o gamlesi yn Venice ac mae 35 ym Birmingham!

2. Ym Birmingham mae'r llyfrgell gyhoeddus fwyaf yn Ewrop.

Mae'n gartref i lyfrau, archifau a ffotograffau prin ac yno mae un gasgliadau mwyaf y byd o waith Shakespeare!

3. Cafodd Thomas the Tank Engine ei greu ym Birmingham.

Darllenir llyfrau Thomas the Tank Engine mewn dros 120 o wledydd!

4. Cafodd cwpan yr FA ei gwneud ym Birmingham ac yma y cafodd cynghrair pêl droed gyntaf y byd ei dechrau.

5. Cafodd y brandiau eiconig cwestard Birds, siocled Cadbury, diod siocled Bournville, HP Sauce a Typhoo Tea i gyd eu cychwyn ym Birmingham.

WELSH ATHLETICS
ATHLETAU CYMRU

www.welshathletics.org

© Copyright Welsh Athletics